

TK ZAKWESTIONOWAŁ PRAWO ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

KOMUNIKAT PRASOWY TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO PO ROZPRAWIE DOTYCZĄCEJ TRYBU WYBORU I ODWOŁANIA RADY PRACOWNIKÓW

1 lipca 2008 r. o godz. 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek **Konfederacji Pracodawców Polskich** dotyczący trybu wyboru i odwołania rady pracowników.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 4 ust. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji w zakresie, w jakim określa tryb wyboru oraz odwołania rady pracowników w zależności od przynależności pracowników do reprezentatywnej organizacji związkowej, jest niezgodny z art. 59 ust. 1 w związku z art. 32 i art. 31 ust. 3 Konstytucji. Powyższy przepis traci moc obowiązującą z upływem dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw.

Rady pracowników powinny funkcjonować w podmiotach gospodarczych (głównie w przedsiębiorstwach) zatrudniających co najmniej 50 pracowników (z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych, w których funkcjonuje samorząd pracowniczy, gdzie zadania rady pracowników pełni rada pracownicza). Rada pracowników jest nowym przedstawicielstwem pracowników funkcjonującym u pracodawców, obok dotychczasowych przedstawicielstw, w szczególności obok zakładowych organizacji związkowych. Są one najstarszą formą udziału pracowników w zarządzaniu zakładem pracy. Ich uprawnienia sprowadzają się do pozyskiwania od pracodawcy informacji o działalności przedsiębiorstwa, jego sytuacji ekonomicznej, stanie i strukturze zatrudnienia oraz planowanych zmianach w tym zakładzie i przedstawiania pracodawcy opinii w tych sprawach.

Ustawa wprowadza trzy tryby powoływania rady, w zależności od tego czy u danego pracodawcy działa reprezentatywna organizacja związkowa (tj. organizacja zrzeszająca co najmniej 7 proc. pracowników danego pracodawcy), jeśli jest ona jednostką organizacyjną związku zawodowego czy konfederacji związkowej reprezentatywnej w skali kraju (zrzeszającej co najmniej 300 tys. pracowników) albo zrzeszającą co najmniej 10 proc. pracowników danego pracodawcy, jeśli nie wchodzi w strukturę krajowej organizacji reprezentatywnej.

CO ZAKWESTIONOWAŁ TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY?

**USTAWA Z DNIA 7 KWIETNIA 2006 R.
O INFORMOWANIU PRACOWNIKÓW
I PRZEPROWADZANIU Z NIMI KONSULTACJI
(DZ. U. 06.79.550 Z DNIA 10 MAJA 2006 R.)**

Art. 4

1. W przypadku gdy u pracodawcy działa:

- 1) jedna organizacja związkowa – zarząd organizacji wybiera członków rady pracowników i powiadamia o tym pracodawcę;
- 2) więcej niż jedna organizacja związkowa – organizacje wspólnie wybierają radę pracowników i powiadamiają o tym pracodawcę.

3. W razie niezawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 2, w terminie 30 dni od daty rozpoczęcia negocjacji, organizacje związkowe powiadamiają o tym pracodawcę, a wyboru członków rady pracowników dokonują pracownicy spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje związkowe na zasadach, o których mowa w art. 9 i 10.

5. Rada pracowników, o której mowa w ust. 4 ulega rozwiązaniu, a mandat jej członków wygasa po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym pracodawca, u którego nie działała do tej pory organizacja związkowa, został powiadomiony na piśmie o objęciu go zakresem działania organizacji związkowej oraz o liczbie członków organizacji będących pracownikami.

Jeśli u pracodawcy działa jedna reprezentatywna organizacja związkowa, to wyboru rady pracowników dokonuje jej zarząd (tryb „związkowy”). Jeśli działają u pracodawcy dwie lub więcej reprezentatywne organizacje, powinny dokonać wyboru wspólnie i powiadomić o tym pracodawcę. Jeśli w określonym w ustawie terminie organizacje nie porozumieją się w tej sprawie, wyboru rady dokonuje ogół pracowników, ale tylko spośród kandydatów zgłoszonych przez reprezentatywne organizacje związkowe (tryb „mieszany”).

Jedynie gdy u pracodawcy nie działa żadna organizacja związkowa, radę pracowników wybiera ogół pracowników (cała załoga przedsiębiorstwa) spośród kandydatów zgłoszo-

nych przez grupy pracowników (tryb „załogowy”).

Problem konstytucyjny polega na tym, że pracownicy nie będący członkami reprezentatywnej organizacji związkowej, zatrudnieni u pracodawcy, u którego działa taka organizacja, nie mają żadnego, nawet pośredniego wpływu na wybór i działanie, a tym samym i na sposób pełnienia funkcji przez członków rady pracowników.

Zdaniem wnioskodawcy, które to podzielił Trybunał Konstytucyjny, rozwiązanie takie jest sprzeczne z zasadą tzw. negatywnej wolności związkowej, wyprowadzonej z art. 59 ust. 1 Konstytucji. Oznacza ona, że pracownik według swego swobodnego wyboru może należeć do związku zawodowego albo nie należeć do niego, a przynależność do związku bądź jej brak nie może wpłynąć na jego sytuację pracowniczą. Zaskarżone przepisy stawiają pracowników nienależących do reprezentatywnej organizacji związkowej w gorszej sytuacji, niż członków takiej organizacji, co niewątpliwie narusza wolność związkową w jej negatywnym aspekcie.

Drugi zarzut niekonstytucyjności odnosi się do naruszenia zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przepisy te wprowadzają zróżnicowanie sytuacji pracowników według kryterium przynależności do reprezentatywnej organizacji związkowej, które w tym przypadku nie może być uznane za relewantne.

Podstawowym następstwem wyroku powinna być niezwłoczna zmiana zakwestionowanych przepisów. Z chwilą wejścia w życie nowych regulacji, rady pracowników (u pracodawcy, w których działają reprezentatywne organizacje związkowe) powołane na dotychczasowych zasadach, utracą mandat do wykonywania swoich zadań. Ze względu na konieczne zmiany legislacyjne, a także organizacyjne w zakładach pracy, w których powstały rady pracownicze wybrane przez reprezentatywne organizacje związkowe - Trybunał postanowił odroczyć utratę mocy obowiązującej zaskarżonych przepisów. Orzeczenie odraczające ma następujące skutki w rozpatrywanej sprawie w okresie przejściowym, tj. - licząc od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw do dnia wejścia w życie nowych (zmienionych) przepisów ustawy. Po pierwsze - dotychczasowe rady pracownicze wybrane zarówno w trybie „związkowym” lub „mieszany” (przepisy uznane za niekonstytucyjne) jak i w trybie „załogowym” posiadają ważny mandat do sprawowania swoich ustawowych zadań. Po drugie - w nowych zakładach pracy, w których jest ustawowy obowiązek funkcjonowania rady pracowników, wybory do rad pracowniczych mogą się odbywać na dotychczasowych zasadach. Po trzecie - w kontekście odroczenia utraty mocy obowiązującej zaskarżonych przepisów należy zwrócić uwagę, na to, że kadencja rady pracowników trwa 4 lata. Zdaniem TK, ustawodawca może jednak w przepisach przejściowych ustawy nowelizującej zaskarżone przepisy zezwolić na „dokończenie kadencji” przez rady wybrane w trybie „związkowym” i „mieszany” przed ogłoszeniem wyroku.

Rozprawie przewodniczył sędzia TK Marian Grzybowski, a sprawozdawcą była sędzia TK Teresa Liszcz.

Wyrok jest ostateczny, a jego sentencja podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw.

Informacja za stroną internetową Trybunału Konstytucyjnego: <http://www.trybunal.gov.pl/Rozprawy/2008/rozprawy.htm> syg. akt K 23/07

PIKIETA PRACOWNIKÓW REAL,-

1 lipca br. o godz. 13:00 przed siedzibą Real,- sp. z o.o. i Spółka Komandytowa przy al. Krakowskiej 61 w Warszawie odbyła się pikiet organizacyjnej związkowych zrzeszających pracowników Real,-. Około dwustu osób manifestowało oraz rozdawało klientom pobliskiego marketu Real ulotki informujące o sytuacji i żądaniach pracowników spółki.

OPZZ było reprezentowane przez pracowników łódzkiego supermarketu zrzeszonych w Ogólnopolskim Pracowniczym Związku Zawodowym „Konfederacja Pracy”. Głównym organizatorem manifestacji były komisje zakładowe NSZZ „Solidarność” działające w Realu.

Podstawowym postulatem związkowców były podwyżki płac wszystkich pracowników spółki o średnio 500 zł. Na dzień dzisiejszy wielu pracowników zarabia 700-800 zł „na rękę”, przy bardzo ciężkich warunkach pracy.

Podczas pikiet doszło do spotkania przedstawicieli NSZZ „Solidarność” oraz OPZZ „Konfederacja Pracy” z przedstawicielami Zarządu Spółki.

Niestety związkowcy nie usłyszeli nic konkretnego - kolejna tura negocjacji odbędzie się 23 lipca br. W związku powyższym planowane są kolejne akcje i manifestacje. **ML**

**Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość, że
29 czerwca 2008 r. w wieku 62 lat zmarł**

Celestyn Marciniak

**wieloletni przewodniczący Wolnego Związku
Zawodowego Pracowników Gospodarki
Morskiej przy Zarządzie Portu Gdańsk S.A.**

Wspaniały Człowiek i związkowiec

Zostanie na zawsze w naszej pamięci

*Przyjaciele z
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych*